

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ 2005

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1 Ποια αρνητικά και ποια θετικά στοιχεία προέκυψαν από τη σύναψη των «δανείων της Ανεξαρτησίας» για τους επαναστατημένους Έλληνες;
Μονάδες 15

A. 1.2 Γιατί ο οικονομικός επεκτατισμός και ανταγωνισμός των ευρωπαϊκών Δυνάμεων οδήγησε στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο;
Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1 Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό των δεδομένων της **Στήλης Α** και δίπλα σε κάθε αριθμό το γράμμα του δεδομένου της **Στήλης Β**, στο οποίο αντιστοιχεί. (Στη **Στήλη Α** περισεύουν δύο δεδομένα).

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Γεώργιος Κάνινγκ	α. Μητροπολίτης Καστοριάς, συντονιστής των ελληνικών αντιστασιακών ομάδων στη Μακεδονία.
2. Νικόλαος Ζορμπάς	β. Πρωθυπουργός της Αγγλίας που πήρε μέρος στη «Συμφωνία του Μονάχου».
3. Στυλιανός Γονατάς	γ. Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας το 1924.
4. Γερμανός Καραβαγγέλης	δ. Συνταγματάρχης, αρχηγός του Στρατιωτικού Συνδέσμου.
5. Νέβιλ Τσάμπερλαιν	
6. Παύλος Κουντουριώτης	

Μονάδες 8

A.2.2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Διομολογήσεις
- β. Ανακωχή των Μουδανιών
- γ. Ψήφισμα της υποτέλειας.

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ Β'

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις:

Να αναφέρετε τους λόγους που προκάλεσαν τους ρωσοτουρκικούς πολέμους από το 18ο αιώνα έως την πολεμική σύγκρουση του 1828-1829 (Μονάδες 15) και να επισημάνετε τις επιδράσεις του ρωσοτουρκικού πολέμου 1828-1829 στη διαμόρφωση της στάσης της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Τουρκίας απέναντι στο Ελληνικό Ζήτημα (Μονάδες 15).

Μονάδες 30

Δήλωση της Ρωσίας για τον Πόλεμο εναντίον της Τουρκίας

«... Ο σουλτάνος αναγγέλλει εις την Ρωσίαν την κατάργησιν όλων των μετά της Πύλης συναφθεισών συνθηκών, λέγων ότι ουδέποτε εθεώρησε την εν Άκκερμαν σύμβασιν ως υποχρεωτικήν δι' εαυτόν, ότι συνήμην αυτήν δια να την διαρρήξη και δια να σχίση μετ' αυτής όλας τας προτέρας συνθήκας τας οποίας αυτή επεκύρωσε και επομένως να εξαφανίση τους πολυτιμότερους και σπουδαιότερους τίτλους των δικαιωμάτων μας της δόξης μας.

Πριν και μετά την δημοσίευσιν του εγγράφου τούτου το Διβάνιον* της Κωνσταντινουπόλεως δεν έπαυσε να παραβιάζη αναφανδόν* τας συνθήκας ταύτας, περί των οποίων εδήλωσε πλέον την αληθή γνώμην του. Η σημαία μας και πάσαι αι άλλαι απεκλείσθησαν πλέον από του Βοσπόρου. Αι μεσημβριναί επαρχίαί μας βλέπουσιν την μόνην πόλιν του εμπορίου των αποκλεισμένην. Τα πλοία μας συλλαμβάνονται εις την Κωνσταντινούπολιν και τα φορτία των αρπάζονται.

[...] Η Ρωσία θέλει ασφαλίσει την απαραβίαστον ελευθερίαν του εμπορίου εις τον Εύξεινον και θέλει καταστήσει τας μετά της Πύλης συνθήκας στερεάς και σεβαστάς, ως είναι δίκαιον, και θέλει χορηγήσει εις τους αδίκουμένους υπηκόους της την δικαίαν αποζημίωσιν».

Δ. Κόκκινου, Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασεως, τόμος 12, σελ. 15-16

* **Διβάνιον** = η κυβέρνηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

* **αναφανδόν** = φανερά

[...] Στις 8/20 Αυγούστου τα ρωσικά στρατεύματα έφτασαν στην Αδριανούπολη. Αυτή η προέλαση ανησύχησε πολύ τόσο τον Wellington (Ουέλινγκτον) όσο και τους Τούρκους. [...] Για μια στιγμή ο Wellington (Ουέλινγκτον), όπως ακριβώς και οι Γάλλοι, σκέφτηκε να δημιουργήσει μια ελληνική αυτοκρατορία που θα έπαιρνε τη θέση της ηττημένης Τουρκίας και θα έπαιζε το ρόλο του προστατευτικού προχαράκωματος απέναντι σε μια Ρωσία πολύ εκτεταμένη. Αλλά δεν είχε αντιληφθεί ότι οι Ρώσοι είχαν αλλάξει τακτική -

ότι είχαν πάρει την απόφαση να διατηρήσουν την Τουρκία στη θέση του εξασθενημένου γείτονα. Δεν είχε συνειδητοποιήσει απόλυτα πόσο μετριοπαθείς ήταν οι όροι τους [δηλαδή των Ρώσων] μέχρις ότου πληροφορήθηκε την ειρήνη της Αδριανούπολης. [...]

Ύστερα από αυτά, ο Wellington (Ουέλινγκτον) εγκατέλειψε κάθε ιδέα για τη δημιουργία ενός μεγάλου ελληνικού κράτους και οι προσπάθειές του στράφηκαν προς την κατεύθυνση μιας μικρής, εντελώς ανεξάρτητης Ελλάδας.

D. Dakin, Η ενοποίηση της Ελλάδας 1770 -1923, σελ. 100-101

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να περιγράψετε και να εξηγήσετε τη στάση του Ελευθερίου Βενιζέλου απέναντι στο Κρητικό ζήτημα από την αρχή της πρωθυπουργίας του έως την έναρξη των Βαλκανικών Πολέμων.

Μονάδες 20

Μήνυμα του Πρωθυπουργού Ελ. Βενιζέλου προς τον κυβερνητικό αντιπρόσωπο στα Χανιά (1912)

«Οι Κρήτες λησμονούν ότι τίθενται αντιμέτωποι, όχι μόνον της Τουρκίας και των Μεγάλων Δυνάμεων, αλλά και αυτού τούτου του ελευθέρου Βασιλείου, του οποίου η κυβέρνηση δεν εννοεί να αποδεχθή το κρητικόν πραξικόπημα και να έλθη εις άκαιρον* ρήξιν με την Τουρκίαν. Συντόνως* και άνευ απωλείας μιας ημέρας ασχολούμενη με την στρατιωτικήν συγκρότησιν της χώρας, η κυβέρνηση αξιού όπως εις την γνώμην της προσαρμοσθή η γνώμη των πολιτικών αρχηγών της Κρήτης».

Κ. Σβολόπουλου, Η ελληνική εξωτερική πολιτική από τις αρχές του 20ου αιώνα ως το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, σελ. 56 -57

* **άκαιρον** = σε ακατάλληλο χρόνο

* **συντόνως** = με συντονισμένες ενέργειες

Εις άλλην έκθεσίν του, της 10ης Αυγούστου 1912, ασχολείται ο Φύρστενμπεργκ με τας ελληνοαγγλικάς σχέσεις, τονίζων ότι ενώ μέχρι τούδε ο εν Αθήναις Άγγλος πρεσβευτής σερ Φράνσις Έλλιοτ εθεωρείτο, ένεκα της μεγάλης επιρροής του, ως ο «δεύτερος Πρωθυπουργός της Ελλάδος», αι εγκαρδιώταται αυταί σχέσεις έγιναν τώρα πολύ χλιαραί. [...] Η στασιμότης του Κρητικού ζητήματος οφείλεται κατά τους Έλληνας, εις τον άκαμπτον χαρακτήρα των Άγγλων και την εκ μέρους των πρόκλησιν του ελληνικού φιλοτίμου και της εθνικής υπερηφανείας δια της δημιουργίας περιπτώων επεισοδίων επί της μεγαλονήσου. (Από την έκθεση του αυστριακού επιτετραμένου στην Αθήνα, πρίγκιπα Αιμίλιου

Φύρστενμπεργκ) Πολ. Ενεπεκίδη, Η δόξα και ο διχασμός
...σελ. 169-170

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ 2005

ΟΜΑΔΑ Α Α.1.

A.1.1. Σχολικό βιβλίο Α' τεύχος σελ. 126 « Αποφασιστικής σημασίας ... δικαίωμα πολιτικής ύπαρξης

A.1.2. Σχολικό βιβλίο Β' Τεύχος σελ 53 « Η κυριότερη αιτία ... βρίσκονταν αντιμέτωπος.»

A.2.

A.2.1.

4-α

5-β

6-γ

2-δ

A.2.2.

α: Σχολικό βιβλίο τεύχος Α' σελ. 119 « Η Γαλλία «διομολογήσεις»
[Ευνοϊκές οικονομικές συμβάσεις που παραχωρούσε η Πύλη στους αλλόθρησκους προκειμένου να διατηρεί καλές σχέσεις μαζί τους]

β: Σχολικό βιβλίο τεύχος Β' σελ 112-117 «Στο μεταξύ, στις 2 Οκτωβρίου 1922... Ανατολική ς Θράκης»

γ: Σχολικό βιβλίο τεύχος Α σελ. 128-9 « Η Αγγλική Κυβέρνηση .... εις τον τυχόντα» [Υπόμνημα των ελλήνων προς την Αγγλική Κυβέρνηση με το οποίο ζητούσαν μόνο αγγλική προστασία και μεσολάβηση]

ΟΜΑΔΑ Β

B.1.

Σχολικό βιβλίο τεύχος Α

- 1) Σελ. 118 - 19 « Η Ρωσία το 18ο αιώνα ... παραχωρήσεις - ευεργεσίες στους λαούς»
- 2) Σελ. 129 - 30 « Την 1^η Δεκεμβρίου 1825... ο Τσάρος προβίβασε το ναύαρχο του.»
- 3) Σελ. 130 - 31 « Ο Σουλτάνος αρνιόταν κάθε διαπραγμάτευση ... να επεμβαίνουν στα εσωτερικά της Τουρκίας»
- 4) Σελ 125 - 24 « Οι Μεγάλες δυνάμεις « Ακολούθησαν το δρόμο ... « προστασία» τους.» και κατοχύρωσαν το δικαίωμα τους να επεμβαίνουν στα εσωτερικά μας εφόσον αυτοονομάστηκαν «Προστάτιδες Δυνάμεις»

Ανάλυση Πηγών

Το πρώτο κείμενο παρουσιάζει τις θέσεις της Ρωσίας ως προς τις αντιδράσεις τους Ο Θ. Αυτοκρατορίας μετά και τη ναυμαχία του Ναυαρίνου στις 20 Οκτωβρίου 1827. Παράλληλα αναφέρεται και στην προηγούμενη στάση της και τη μη εφαρμογή των ορών της συνθήκης των Άκκερμαν της 6^{ης} Οκτωβρίου 1826 προσπαθώντας έτσι να δικαιολογήσει την επικείμενη απόφαση της για πόλεμο. Τα γόητρο και τα συμφέροντα της Ρωσίας έχουν πληγεί και θα πρέπει να τα προστατέψει.

Το δεύτερο κείμενο παρουσιάζει τις ανησυχίες της Αγγλικής διπλωματίας μετά την έκρηξη τον ρωσοτουρκικού πολέμου για πιθανή επίλυση τον Ελληνικών Ζητήματος μονόπλευρα απ' τη Ρωσία. Αυτές οι ανησυχίες θα οδηγήσουν σε συνεννόηση με τη Γαλλία για την αποστολή εκστρατευτικού σώματος στην Πελοπόννησο και μετέπειτα για την υπογραφή τον πρωτοκόλλων του Λονδίνου στις 22 Μαρτίου του 1829.

B.2.

Σχολικό βιβλίο τόμος Β' σελ 34 - 35 « Για την Ελληνική κυβέρνηση ... τις αντιδράσεις αυτές δεν ήταν εύκολο να τις ελέγξουν».

Ανάλυση πηγών

Το πρώτο κείμενο παρουσιάζει τις ανησυχίες και την αγωνία του Βενιζέλου ως προς τη στάση των Κρητών καθώς γνωρίζει και την αντίθεση των Μ. Δυνάμεων σχετικά με την αυτοδιάθεση τους αλλά και ότι η Ελλάδα δεν είναι έτοιμη να αναλάβει την οποιαδήποτε πρωτοβουλία διπλωματική ή στρατιωτική. Γι' αυτό και ζητά από τους Κρήτες να συμμορφωθούν με τη γνώμη της Ελληνικής Κυβέρνησης

Το δεύτερο κείμενο δίνει μια πτυχή της Αγγλικής Διπλωματίας σχετικά με το Κρητικό πρόβλημα. Δείχνει χαρακτηριστικά την απροθυμία των Αγγλων ως προς την επίλυσή του κυρίως για τους λόγους που αναφέρει και το σχολικό βιβλίο.

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΡΟΝΟΣ
Νεοφύτου & Ιατρίδου
ΧΑΛΚΙΔΑ
Τηλ. 22210 26533 - 86070